

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 209

van **CATHY COUDYSER**

datum: 1 maart 2021

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Coronanoedfonds - Besteding via het Gemeentefonds

Tijdens een persconferentie op 1 april 2020 kondigde de Vlaamse Regering aan dat gesubsidieerde verenigingen reële coronaschade zullen kunnen recupereren bij de Vlaamse overheid. Er wordt daarvoor in een noodfonds van 200 miljoen euro voorzien voor gesubsidieerde sectoren (cultuur, jeugd, media, sport, schoolreizen enzovoort) alsook voor specifieke sectoren (bijvoorbeeld de sierteelt, delen van toerisme, mobiliteit en openbare werken) waarbij de Vlaamse Regering hen zal helpen om de impact van deze crisis in zekere mate op te vangen.

Begin juni 2020 trad de Vlaamse Regering naar buiten met de concrete modaliteiten van dat noodfonds waarvan het totaal beschikbare budget werd opgetrokken tot 265 miljoen euro.

Naast de 65 miljoen euro die via het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) zal verdeeld worden onder de culturele sector, stelt de Vlaamse Regering 87,3 miljoen euro via het Gemeentefonds ter beschikking aan de lokale besturen voor de ondersteuning van het lokale sociale weefsel. De lokale besturen kunnen deze middelen vrij besteden over sport-, cultuur- en jeugdverenigingen. Minister Jambon verwachtte dat daarvan nog eens 20 miljoen euro naar (lokale) cultuur zou gaan.

De concrete verdeling van deze middelen over de lokale gemeenten en steden ziet er als volgt uit:

https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/financiering/Fondsen/noodfonds_lokale_besturen_voor_cultuur_jeugd_sport.pdf

In zijn antwoord op vraag om uitleg nr. 1695 verduidelijkte minister Jambon dat, aangezien de middelen niet specifiek geoormerkt werden, er beslist werd om de gemeenten niet met een specifieke rapporteringsplicht op te zadelen.

Wel zou de Vlaamse Regering de besteding van de middelen monitoren op basis van de reguliere digitale rapportering over de BBC-jaarrekeningen (BBC: beleids- en beheerscyclus) over 2020 en 2021 (want de middelen mogen zowel in 2020 als in 2021 besteed worden). Hoewel de definitieve info pas kan verwacht worden tegen de zomer (want dan moeten lokale besturen hun jaarrekening van 2020 aan het Agentschap Binnenlands Bestuur overmaken), stelde de minister dat de kwartaalrapporteringen die eind deze maand verwacht worden al een eerste indicatie zullen geven.

1. Hoeveel hebben de lokale steden en gemeenten - op basis van kwartaalrapportering - in 2020 uitgegeven van de middelen die ze via het Gemeentefonds ter beschikking kregen voor de ondersteuning van het lokale sociale weefsel?

Graag de cijfers per lokaal bestuur met uitsplitsing voor cultuur, jeugd en sport.

2. Heeft het Departement CJM deze kwartaalrapportages ontleed? Zo ja, tot welke conclusies komt het departement? Welke tendensen kunnen worden waargenomen?
3. Hoe is de verdeling onder de verschillende soorten lokale cultuurverenigingen (lokale niet-gesubsidieerde, niet-commerciële organisaties uit de erfgoedsector, sociaal-cultureel werk, amateurkunstorganisaties of kunstorganisaties enzovoort)?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (212) en Bart Somers (209).

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 209 van 1 maart 2021

van **CATHY COUDYSER**

Vanuit het besef dat de corona-crisis de sectoren cultuur, jeugd en sport zwaar treft, besliste de Vlaamse Regering om de lokale besturen te helpen om die sectoren bij te staan. De Vlaamse Regering richtte daarom bij decreet een noodfonds voor cultuur, jeugd en sport voor de lokale besturen op (decreet van 19 juni 2020 tot het nemen van dringende maatregelen m.b.t. de noodfondsen voor cultuur, jeugd, sport, media en de lokale besturen, en m.b.t. de armoedebestrijding n.a.v. de COVID-19 pandemie). Die middelen zijn niet via het Gemeentefonds ter beschikking gesteld.

1. De middelen die met het noodfonds aan de lokale besturen ter beschikking werden gesteld zijn algemene financieringsmiddelen en dus niet geormerkt. De lokale besturen besteden ze naar eigen inzichten, maximaal rekening houdend met de lokale noden en omstandigheden. Ze maken in de eerste plaats het voorwerp uit van debat in de gemeenteraad.

De besteding van de middelen moet verder niet worden verantwoord en de besturen hoeven er niet specifiek over te rapporteren. Het uitgangspunt is in de eerste plaats de lokale autonomie en het vertrouwen in de lokale besturen. Een keerzijde van de medaille is dat exacte cijfers van de bestedingen die verband houden met de subsidies niet afgeleid kunnen worden uit de digitale rapporteringen, zeker niet op niveau van individuele besturen. Wel kan u in bijlage 1 een overzicht vinden per gemeente van de totale exploitatieuitgaven van 2020 voor de drie beleidsdomeinen zoals die blijken uit de kwartaalrapporteringen van de lokale besturen. Ter vergelijking zijn ook de cijfers uit de jaarrekeningen 2019 en uit de originele meerjarenplannen 2020-2025 toegevoegd.

Voor het geheel van de Vlaamse gemeenten kunnen we wel inschattingen maken op basis van de digitale rapportering.

Uit de kwartaalrapporteringen van vorige jaren hebben we voor de beleidsdomeinen cultuur, sport en jeugd een normale evolutie van de exploitatieuitgaven binnen het jaar kunnen vaststellen. Zo kan men, op basis van de cijfers van het tweede kwartaal bijvoorbeeld, een relatief nauwkeurige projectie maken voor de verwachte exploitatieuitgaven in het derde en het vierde kwartaal.

Deze projectie gaat uit van gelijkblijvend beleid. Via de subsidies wilde de Vlaamse Regering echter een stimulus geven aan dat beleid. Volgens de datum van inwerkingtreding van het decreet kunnen de subsidies pas invloed hebben gehad vanaf het derde kwartaal. Bij een besteding van de subsidies aan cultuur, sport en jeugd zouden de uitgaven binnen deze beleidsdomeinen in het derde en het vierde kwartaal 2020 moeten stijgen, en alleszins hoger moeten liggen dan de projecties op basis van de rapportering over het tweede kwartaal.

Uit de rapportering van de lokale besturen kan worden afgeleid dat de subsidies hun effect niet hebben gemist. Het blijkt immers dat de exploitatieuitgaven binnen de drie beleidsdomeinen samen 79,5 miljoen euro hoger liggen dan wat verwacht kon worden op basis van een extrapolatie van de cijfers over het eerste en het tweede kwartaal van 2020. Ik vertrouw er dan ook op dat de lokale besturen de middelen adequaat hebben ingezet. Hou er ook rekening mee dat de besturen een deel van deze middelen ook kunnen aanwenden in 2021.

Op basis van deze methode kan ook een onderbouwde inschatting gemaakt worden van de verdeling van de middelen per beleidsdomein. Bij een vergelijking van de verwachte uitgaven met de reële uitgaven volgens de kwartaalrapporteringen is voor het beleidsdomein "cultuur" een positief effect merkbaar van iets meer dan 36.000.000 euro. Voor het beleidsdomein "sport" is dit meer dan 24.000.000 euro en wat betreft "jeugd" meer dan 19.000.000 euro. De details hiervan zijn opgenomen in bijlage 2.

2. De gegevens van de kwartaalrapporteringen van de lokale besturen worden niet publiek gemaakt. Het departement CJM heeft niet automatisch toegang tot de (digitale) kwartaalrapportering. Het departement zal wel de cijfers van de jaarrekeningen kunnen ontleden en vergelijken met de meerjarenplannen. De lokale besturen moeten hun jaarrekening 2020 uiterlijk tegen 30 juni van dit jaar indienen.
3. Noch het Agentschap Binnenlands Bestuur, noch de betrokken departementen, hebben een direct zicht op de verdeling van die middelen onder de verschillende soorten verenigingen. Als de gemeente de middelen uit het noodfonds lokaal onder de vorm van subsidies ter beschikking wil stellen, dan is het aannemen van een subsidiereglement of de toekenning van een nominatieve subsidie een voorbehouden bevoegdheid van de gemeenteraad. Gemeentebesturen moeten die subsidiereglementen en beslissingen niet melden in het kader van het bestuurlijk toezicht. De subsidiereglementen moeten wel integraal worden bekend gemaakt via de webtoepassing van de gemeente en zijn dus publiekelijk beschikbaar en raadpleegbaar (art. 286 van het decreet over het Lokaal Bestuur).

BIJLAGEN

1. [Overzicht exploitatieuitgaven voor de beleidsdomeinen cultuur, sport en jeugd. Cijfers voor jaarrekening 2019, origineel meerjarenplan 2020-2025 en kwartaalrapport 2020](#)
2. [Detail verschil tussen projectie en reële registraties in het 3e en 4e kwartaal](#)